

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 03/L-018

O ZAVRŠNOM I DRŽAVNOM MATURSKOM ISPITU

Skupština Republike Kosova,

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo;

U cilju obezbeđivanja zakonskog okvira za regulisanje završnog ispita i državnog maturalnog ispita na Kosovu,

Usvaja,

ZAKON O ZAVRŠNOM I DRŽAVNOM MATURSKOM ISPITU

POGLAVLJE I

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Cilj

Ovim zakonom reguliše se način organizovanja, sadržina, uslovi, kriterijumi i procedure polaganja završnog i maturalnog ispita na Kosovu.

Član 2.

Definicije

“ **Završni ispit**” je interno ocenjivanje završetka određenog nivoa obrazovanja kojim se verifikuje sticanje znanja i veštine i potvrđuje osposobljenost u profesionalnim školama.

“**Državna matura**” je završni standardizovani ispit, monitoriran, procenjen, koji potvrđuje završetak više srednje škole i potvrđuje stepen osposobljavanja kandidata za rad i nastavak studije na univerzitetu, u skladu sa određenim procedurama prijema.

“**Kandidat**” učenik, polaznik i lice koje uspešno završava 12 ili 13 završni razred srednjeg višeg obrazovanja.

“**Administratori i posmatrači**” su sva lica određena od strane kompetentnih organa za upravljanje testom.

„**Standardizovani test**“ je test izrađen i baždaran u skladu sa metričkim karakteristikama testova koji su sastavljeni od strane stručne institucije za izradu takvih tekstova.

Član 3. Polaganje ispita

1. Završni ispit se polaže iz teoretskog i praktičnog dela.
2. Maturski ispit se polaže standardizovanim testom.

Član 4. Završni ispit i ispit državne mature

1. Završni ispit je interno ocenjivanje završetka određenog nivoa obrazovanja kojim se verifikuje sticanje znanja i veštine za potvrđivanje osposobljenosti u profesionalnim školama.
2. Maturski ispit je proces prikupljanja, obrade, analiziranja, ocenjivanja i interpretiranja podataka u cilju potvrđivanja stepena sticanja znanja utvrđenih školskim programima.

Član 5. Kandidati

1. Kandidati polažu završni i maturski pod istim uslovima i kriterijama iz teoretskog i praktičnog dela.
2. Kandidati polažu maturski ispit pod istim uslovima i kriterijumima i u isto vreme.
3. Kandidati sa posebnim potrebama polažu završni i maturski ispit prema uslovima i kriterijumima prilagođenim njihovim potrebama.
4. Maturski ispit polažu i kandidati za obrazovanja za odrasle.
5. Uslovi i kriterijumi ocenivanja za kandidate sa posebnim potrebama i polaznika obrazovanja za odrasle određiće se posebnim podzakonskim aktima.

Član 6. **Kandidati povratnici**

1. Kandidat koji je izvan Kosova stekao svedočanstvo istovetno sa svedočanstvom o završetku srednje više škole na Kosovu, koje je nostrifikovano, ima pravo da polaže završni ispit i državni maturalni ispit.
2. Kandidat povratnik polaže ispit tamo gde mu određuje MONT, bazirajući se na nostrifikovani dokument o odgovarajućem smeru u saradnji sa ODO.
3. Kandidat povratnik mora ispunjavati uslove za polaganje ispita kao svi ostali kandidati.

POGLAVLJE II **Posebne odredbe**

Član 7. **Nadležnosti**

1. Ministarstvo za obrazovanje, nauku i tehnologiju je državni odgovorni organ za organizovanje maturalnih ispita u saradnji sa:
 - 1.1 Centralnom državnom komisijom za maturu (CDKM),
 - 1.2 Centrima za ocenivanje (CO),
 - 1.3 Opštinskim direkcijama za obrazovanje (ODO),
 - 1.4 Centralnim komisijama za testiranje,
 - 1.5 Komisijama za ocenjivanje u školama i
 - 1.6 Ispitnom komisijom za ocenjivanje.

Član 8. **Centralna državna komisija za maturu**

1. Ministar imenuje Centralnu državnu komisiju za maturu.
2. Centralna državna komisija za maturu (CDKM) je nadzorni, savetodavni i organ koji odlučuje o svim pitanjima u vezi sa maturalom.
3. Centralna državna komisija za maturu ima 9 (devet) članova imenovanih sa trogodišnjim mandatom u sledećem sastavu:
 - 3.1. MONT 2 (dva) člana,
 - 3.2. Univerzitet 3 (tri) člana,
 - 3.3. Akademija nauka 1 (jedan) član,

- 3.4. Centar za ocenivanje 1 (jedan) član,
- 3.5. ODO 1 (jedan) član,
- 3.6. predstavnici direktora srednjih i viših škola 1 (jedan) član.

4. Dužnosti i odgovornosti Centralne državne komisije za maturu su:

- 4.1. odobrava listu članova komisije predmeta za sastavljanje zahteva za državni maturalni ispit na predlog centra za ocenivanje;
- 4.2. zadužuje ODO za prikupljanje podataka za kandidate za maturalni ispit prema savetima Centra za ocenjivanje;
- 4.3. vrši planiranje i pripremu za organizovanje maturalnog ispita za narednu godinu u saradnji sa centrom ocenivanja najkasnije do 31. decembra;
- 4.4. pribavlja mišljenja zajednica o normalnom toku procesa ocenjivanja i na osnovu tih mišljenja donosi uputstva i utvrđuje odgovornosti za subjekte u procesu maturalnog ispita;
- 4.5. usvaja katalog predmeta i usklađuju predmete za maturalni ispit u skladu sa nastavnim planom i programom po smerovima, odnosno profilima;
- 4.6. tokom upravljanja testom u centrima za testiranje angažira ekipe medicinske službe i određuje način očuvanja tajni o maturalnom ispitu i u završnom ispitu;
- 4.7. objavljuje rezultate testa u dogovoru sa MONT-om.

Član 9. Centar za ocenivanje (CO)

1. Centar za ocenjivanje deluje u okviru MONT-a.
2. Rad Centra za ocenjivanje maturalnog ispita je stručan i odgovoran posao.
3. Dužnosti i odgovornosti centra za ocenjivanje su:
 - 3.1. analizira plan i program i školske testove odobrenim od MONT-a, priprema i objavljuje pomoćne materijale za maturalni ispit;
 - 3.2. sastavlja standardizovane testove na osnovu plana i programa i školskih udžbenika odobrenim od MONT-a;
 - 3.3. predlaže i trenira članove Komisija kao i ostale osobe obuhvatajući na razvijanju maturalnih ispita;
 - 3.4. rši tehničku pripremu mnogostručnost, paketiranje, podelu i sakupljanje materijala za maturalni ispit;
 - 3.5. nadgleda proces razvoja maturalnog ispita i organizira i realizira ocenjivanje testova;

3.6. objavljuje postignute rezultate svakog kandidata u maturalnim ispitima i arhivira svaki materijal ispita po zakonu arhiviranja i očuva taj materijal za 6 meseci u prostorijama institucije;

3.7. priprema izveštaj o tokovima maturalnog testa i tehnički izveštaj o dostizanju kandidata u maturalnim ispitima i za sve ovo informira MONT;

3.8. razvija informativni sistem oko objavljivanja i ostalim dokumentima za maturalni ispit;

3.9. vrši i druge poslove koje mu određuju nadzorni organi.

9.4. Vršiti i ostale radnje koje su odredili nadležni organi.

Član 10. **Opštinske direkcije za obrazovanje**

1. Zadaci i dužnosti ODO-a su :

1.1. objavljivanje obaveštenja o odluci ministra u vezi sa organizovanjem maturalnog ispita;

1.2. utvrđivanje zadataka i odgovornosti za školske direktore u vezi održavanja završnog i maturalnog ispita prema uputstvima CDKM;

1.3. blagovremeno pribavlja tačne beleške za kandidate koji će biti ocenjeni, uključujući i kandidate sa posebnim potrebama;

1.4. predlaže administratore i posmatrače prema uputstvima Centra za ocenjivanje;

1.5. nakon odluke CKOM određuje objekte za Centre ocenivanja, koordinira poslove škola-centar ocenivanja – Centralna komisija;

1.6. podnosi izveštaj o toku procesa ocenjivanja za 7 dana Centru za ocenjivanje.

10.2. Vršiti i druge poslove koje mu odrede nadzorni organi.

10.3. Neuvažavanje uputstava Centra za ocenjivanje će se sankcionisati.

Član 11. **Komisija u Centru za testiranje**

1 Komisije u centrima za testiranje sastoje se od 3 (tri) člana i to:

1.1. od dva predsednika MONT-a od kojih jedan je predsednik a drugi član; i

1.2. ODO I (jedan) član.

2. Dužnosti i odgovornosti komisije centra za testiranje su :

- 1.1. prima testove od Centra za ocenivanje, kontaktira i koordinira poslove sa administratorima i posmatračima u centrima za testiranje;
 - 1.2. monitorira čitav proces testiranja prema uputstvima CKSŠ i nakon završetka testa prima testove od administratora i posmatrača;
 - 1.3. čuva tajnost testa od prijema testa od centra za ocenivanje do njihove predaje centru za ocenivanje;
 - 1.4. izveštava CKDM o toku odvijanja testa u centru za testiranje.
3. Za neizvršenje primljenih zadataka iz viših organa komisija snosi materijanu, disciplinsku i krivičnu odgovornost.

Član 12.

Administratori i posmatrači testova

1. Administratori i posmatrači određuju se od strane opštinskih direkcija za obrazovanje za opštinsku direkciju za obrazovanje druge opštine, dok njihovo određivanje u odeljenjima vrše predsednici komisija u centrima za ocenjivanje.
2. Dužnosti i odgovornosti administratora i posmatrača testa su:
 - 2.1. verifikovanje kandidata koji polažu maturalni ispit;
 - 2.2. predaja testova lično svakom kandidatu;
 - 2.3. uzimanje popunjenog testa od svakog kandidata;
 - 2.4. održavanje tišine i reda u prostorima gde se održava ispit i stvaranje uslova bezbednosti za čuvanje testova kandidata do momenta uručivanja istih u centru za ocenivanje.
3. Testovi treba da se otvaraju i zatvaraju u prisustvu kandidata u posebnim paketima sa barkodima.
4. Materijal za maturalni ispit se prima od Centralne komisije u centru za ocenivanje i predaje se istoj komisiji sa zapisnikom.
5. Administratori i posmatrači snose zakonsku i ličnu odgovornost prema važećim zakonskim odredbama za očuvanje tajne i obezbeđivanje do momenta predaje istih u komisiju centra za testiranje.
6. Druge obaveze i odgovornosti administratora i posmatrača utvrdiće se podzakonskim aktom.

Član 13.

Školske komisije za završni ispit

1. Školske komisije sastoje se od 3 (tri) člana.

2. Predsednik komisije je direktor škole ili lice koga on ovlasti, dok ostale članove bira savet škole.
3. Zadaci i dužnosti školskih komisija su:
 - 3.1. objavljivanje u školskim sredinama svih neophodnih dokumenata i informacija za polaganje završnog ispita;
 - 3.2. opremanje kandidata obrazcima za prijavljivanje za polaganje završnog ispita i prijem istih nakon popunjavanja;
 - 3.3. uređivanje prostorija u kojima se polaže završni ispit;
 - 3.4. vodi zapisnik o radu komisije i rezultatima završnog ispita i unosi ih u matičnu knjigu učenika.
4. Vrš i druge poslove koje mu odrede nadzorni organi.
5. Komisija je odgovorna za svoj rad.

Član 14. **Školski ispitni odbor za završni ispit**

1. Završnu ispit organizuju:
 - 1.1. školski ispitni odbor; i
 - 1.2. komisija za ocenivanje.
2. Školski ispitni odbor sastoji se od 3 (tri) člana i to:
 - 2.1. direktor škole, a u odsutnosti direktora zamenik direktora ili lice koga ovlasti direktor;
 - 2.2. administrator/ sekretar škole; i
 - 2.3. predsednik komisije za ocenivanje.

Član 15. **Ocenjivačka komisija**

1. Ocenjivačku komisiju imenuje direktor škole na osnovu prethodnih konsultacija stručnih aktiva.
2. Ocenjivačka komisija sastavljena je od 3 (tri) člana:
 - 2.1. predsednik aktiva odgovarajućeg predmeta;
 - 2.2. ispitivač; i
 - 2.3. stalni član komisije /razredni starešina.

3. Rezervne članove ocenjivačke komisije određuje direktor.

Član 16. Rok za organizovanje ispita

1. Završni ispit se organizuje na kraju nastavne godine pre maturalnog ispita, a kandidat koji nije završio izvršni ispit ne može da polaže maturalni ispit.
2. Maturalni ispit se organizuje u dva redovna roka: u junskom i avgustovskom roku, a za vanredne rokove odlučuje ministar.
3. Datum polaganja maturalnog ispita, određuje ministar za obrazovanje, nauku i tehnologiju uz javno objavljivanje ovog datuma.
4. Kandidat koji ne položi maturalni ispit, po kriteriju prolaznosti u određenom roku, ili ne polaže maturalni ispit iz određenih razloga, ponavlja maturalni ispit.
5. Kandidat koji ne dostiže kriterije prolaznosti na maturalnom ispitu u redovnim rokovima i onima određenim odlukom MONT-a, maturalni ispit polaže naredne školske godine.

Član 17. Prijavljivanje završnog i maturalnog ispita

1. Kandidat je dužan da prijavi polaganje završnog ili maturalnog ispita najkasnije 10 (deset) dana pre dana polaganja maturalnog ispita.
2. Prijava za završni ispit se podnosi na obrazcu koji se može dobiti u školi i koji sadrži podatke o kandidatu, broj i datum svedočanstva o završenom 12 / 13 razredu.
3. Uz prijavu kandidat podnosi i:
 - 3.1. svedočanstva o završenim razredima više srednje škole;
 - 3.2. izvod iz matične knjige rođenih;
 - 3.3. dokaz o izvršenoj uplati u banci;
 - 3.4. za polaganje maturalnog ispita kandidati koji su položili završni ispit treba da podnesu uverenje o položenom završnom ispitu.
4. Predsednik školske komisije, nakon što je proverio da kandidat ispunjava uslove za završni ili maturalni ispit, u skladu sa zakonom i ostalim vežećim podzakonskim aktima, odobrava polaganje završnog ili maturalnog ispita.
5. Iznos uplate za polaganje završnog ispita i ispita državne mature utvrđuje za svaki rok CKSS.

Član 18. **Sadržaj maturnog ispita**

1. Maturski ispit se sastoji od:
 - 1.1. opštih predmeta i to: maternog jezika, engleskog jezika i matematike;
 - 1.2. izborni predmeti utvrđeni u zavisnosti od tipa gimnazije.
2. Kandidati stručnih škola, XIII razred, i učenici umetničkih škola:
 - 2.1. završni ispit polažu iz teoretskog i praktičkog dela;
 - 2.2. maturski ispit polažu iz opštih predmeta koji se uče prema nastavnom planu i programu.
3. Model testa za ocenivanje maturnog ispita sastaviće Centar za ocenjivanje.

Član 19. **Kriterijumi maturalnog ispita**

1. Kriterijumi maturalnog ispita utvrđuje MONT svojim podzakonskim aktom.
2. Za svaki kandidat koji polaže maturalni ispit, prag prolaznosti je 50% od ukupnog rezultata postignutih poena maturalnog ispita.
3. Kandidat, koji dostigne kriterijum prolaznosti iz stava 2. ovog člana, proglašava se diplomiranim više srednje škole i ispunjava opšti uslov za nastavak daljeg školovanja.
4. Kandidat koji ne postigne rezultat prolaznosti iz stava 2., ponavlja maturalni ispit.

Član 20. **Institucije visokog obrazovanja**

1. Sve Institucije visokog obrazovanja su dužne da prihvate rezultate postignute od strane kandidata tokom srednjeg obrazovanja (interno ocenjivanje) i rezultate ispita državne mature (eksterno ocenjivanje).
2. Prijem studenata izvršiće na osnovu postignutih rezultata:
 - 2.1. 20% tokom srednjeg i višeg obrazovanja;
 - 2.2. 50% na ispitu državne mature;
 - 2.3. 30% u internom ocenjivanju akademskih jedinica.
3. Rok kada će maturalni ispit biti jedini uslov za prijem studenata institucije visokog obrazovanja, utvrđen je u prolaznim odredbama ovog zakona.

Član 21.
Mesto polaganja ispita

1. Završni ispit se polaže u prostorijama škole ili u drugim prostorijama koje određuje školska komisija.
2. Maturski ispit, po pravilu, polaže se u prostorijama škole ili u drugim prostorijama koje određuje Centralna državna komisija za maturu.
3. Prostorije u kojima se polaže završni ili maturski ispit moraju ispunjavati sledeće uslove:
 - 3.1. da imaju dovoljno prostora za nesmetano održavanje ispita;
 - 3.2. da imaju dovoljno osvetljenje i provetravanje;
 - 3.3. da nema materijala, tabela ili drugih materijala koje imaju veze sa ispitom;
 - 3.4. da su pod nadzorom i obezbeđene da kandidati mogu nesmetano polagati ispit.

Član 22.
Provera identiteta kandidata

Provera identiteta kandidata prilikom polaganja završnog ili maturalnog ispita vrši se pomoću službenih dokumenata za identifikovanje.

Član 23.
Trajanje ispita

Završni i maturni ispit traje 180 (stoosamdeset) minuta.

Član 24.
Zabrana nastavka ispita u drugoj školi

Kandidat koji je započeo završni ispit u jednoj školi ne može taj ispit nastaviti u nekoj drugoj školi.

Član 25.
Objavlivanje rezultata ispita

Centar za ocenjivanje je dužan da odmah po dobijanju rezultata maturalnog ispita iste dostavi CKDM na usvajanje i objavljivanje.

Član 26.

Pravo na žalbu

1. Pravo na žalbu imaju svi kandidati koji nisu zadovoljni postupkom njihovog verifikovanja i ocenjivanja.
2. Rok za žalbu je tri (3) dana od dana objavljivanja rezultata.

Član 27.

Subjekt kod koga se dostavlja žalba

1. Kandidat ima pravo da podnese žalbu:
 - 1.1. u prvom stepenu:
 - 1.1.1. kolskoj komisiji za ocenivanje za završni ispit i
 - 1.1.2. CKDM za maturalni ispit;
 - 1.2. u drugom stepenu Komisiji za predstavke i žalbe pri MONT-u.

Član 28.

Vremenski rok za podnošenje žalbi

Rok za podnošenje žalbe prvostepenom organu je 3. dana od dana objavljivanja rezultata, a u drugostepenom organu u roku od 8. dana od dana kada je kandidat dobio odgovor na žalbu.

Član 29.

Rok za donošenje odluke

1. Rok za donošenje odluke kao odgovor na žalbu:
 - 1.1. od Ocenivačke komisije je 7. dana;
 - 1.2. a rok za donošenje odluke od strane MONT-a, je 15 (petnaest) dana od dana kada je kandidat podneo žalbu.

Član 30.

Čuvanje i arhiviranje

1. Čuvanje i arhiviranje dokumentacije završnog i maturalnog ispita vrši se na osnovu važećih zakonskih i podzakonskih propisa o čuvanju i arhiviranju dokumentacije.
2. Zapisnik sa sastanka Centralne komisije i školske komisije potpisuju predsednik, sekretar i članovi komisije.
3. Knjiga zapisnika ima tvrde korice i trajne je vrednosti.

4. Konačne ocene iz predmeta završnog ispita prenose se iz zapisnika u matičnu knjigu.

Član 31. Svedočanstvo, diploma

1. Kandidati koji su položili završni ispit dobijaju svedočanstvo.
2. Kandidati koji su položili maturalni ispit dobijaju diplomu o završenoj višoj srednjoj školi.
3. Oblik i sadržaj svedočanstva završnog ispita i diplome maturalnog ispita utvrđuju se posebnom odlukom MONT-a.

Član 32. Finansiranje

1. Svi prihodi koji se ostvaruju po osnovu ovog zakona su javni novac i uplaćuju se u Konsolidovani budžet Kosova.
2. Usplata participacije kandidata se vrši u banci.
3. Ministar MONT-a i MEF-a zaključuju memorandum o razumevanju o tretmanu sopstvenih prihoda.

Član 33. Sankcije

1. Predsednik, član, administrator ili posmatrač maturalnog testa koji otkrije neku tajnu testa koja se smatra lakšom povredom, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od petsto (500) do hiljadu (1000) €, uzimajući u obzir olakšavajuće i otežavajuće okolnosti kao i disciplinskim merama.
2. Predsednik, član, administrator ili posmatrač maturalnog testa koji otkrije neku tajnu testa koja se smatra teškom povredom maturalnog testa može biti kažnjen novčanom kaznom od dvehiljade (2000) do pethiljada (5000) €, kao i disciplinskim i krivičnim merama propisanim članom 169. Krivičnog zakona Kosova kao krivično delo neovlašćeno otkrivanje poverljivih informacija.

POGLAVLJE III Prelazne i završne odredbe

Član 34. Prelazne i završne odredbe

1. Rezultati maturalnog ispita uzimaju se u obzir za prijem u institucije visokog obrazovanja tokom akademske godine 2001/2012.

2. Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe kojima je uređena ova oblast.

Član 35.
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 03/ L-018
06. novembra 2008. godine

Presednik Skupštine Republike Kosova

Jakup KRASNIQI